

Ledendag 21/11/2019

De leden van cluster Smart Buildings In Use verzamelden 21/11/2019 bij Honeywell Partner Channel voor de ledenvergadering bij aanvang van het 2de jaar van cluster Smart Buildings In Use.

Key messages

- ☐ Het **logo van de cluster** staat op het **extranet**, voor leden die een verwijzing naar de cluster op hun website (of in andere communicatie) willen plaatsen
- ☐ Oproep om **samenwerkingsinitiatieven tussen leden te rapporteren** bij de clusterorganisatie. Dit is belangrijk voor de rapportering naar VLAIO toe.
- ☐ Op het **extranet** van de cluster (<https://www.smartbuildingsinuse.be/extranet/>) zijn slides, verslagen, e.d. van onze werkgroepen en events te vinden.
- ☐ Op het extranet staat ook **een verslagje van de London Smart Buildings Show**.
- ☐ Bedrijven kunnen een **thematisch artikel** aanvragen voor hun case/concept/...
- ☐ We zoeken ook leden die in de '**redactieraad**' voor de thematische artikels willen zitten. (screening van thematische artikels, opvolging via mail, geen fysieke vergaderingen)

Boodschap van de voorzitter

Voorzitter Jan Buelens van W-Care kon wegens ziekte niet aanwezig zijn. De boodschap die hij wou overbrengen:

Er gaat steeds meer aandacht naar onderhoud en beheer van gebouwen. Het wordt steeds belangrijker om nieuwe technologieën daarvoor te gebruiken om dit efficiënter en kwalitatiever aan te pakken. De cluster kan hierin een belangrijke rol spelen.

Om de cluster te doen slagen is het echter belangrijk dat de leden een zo (pro)actief mogelijke rol daarin spelen. Dat begint bij het zoveel mogelijk proberen aanwezig zijn op events van de cluster, maar ook door de clusterorganisatie proactief aan te spreken wanneer je met ideeën, vragen of problemen zit. Ook de voorzitter wil aanspreekbaar zijn voor alle clusterleden.

Voorstelling Honeywell Partner Channel

Benny Vanvolsem van Honeywell Partner Channel stelt het bedrijf en activiteiten voor.

Benny vestigt de aandacht erop dat Honeywell Partner Channel niet hetzelfde is als Honeywell Building Solutions. Honeywell Partner Channel werkt met onafhankelijke integratoren om zijn producten bij de eindklant te implementeren.

Ze zijn met Enacto ook actief op energiebeheer, en evolueren ook steeds meer richting cloud oplossingen.

Zie presentatie op extranet voor meer info.

Voorstelling cluster en stand van zaken

Ruben Decuypere stelt doel en stand van zaken van de cluster voor.

Een cluster wordt geleid door de Stuurgroep, die samen met de Clusterorganisatie (WTCB en VCB) de agenda vastlegt.

Er wordt op gewezen dat leden zich steeds kandidaat kunnen stellen als ze alsnog tot de stuurgroep willen toetreden.

Jan Buelens (W-Care) is **voorzitter** van de cluster, en treedt in die hoedanigheid op als **verbindingsfiguur** tussen de leden/bedrijven en de clusterorganisatie.

Een cluster kan pas goed slagen **als de leden een actieve rol opnemen**. Ze kunnen als **ambassadeur** optreden om cluster kenbaar te maken bij anderen en om bijkomende leden aan te trekken.

Er wordt opgeroepen om proactief de clusterorganisatie te contacteren met voorstellen en ideeën voor acties e.d. of vragen rond innovatie-ondersteuning.

Financiering

Vanaf het tweede jaar wordt een bijkomende categorie toegevoegd voor de lidgelden.

Grootte onderneming	Bijdrageplichtige aannemers	Andere
ZKO (1-10)	500€	1000€
KO (11-50)	1000€	2000€
MO (51-250)	1500€	3000€
GO (>250)	3000€	5000€

Er wordt opgeroepen om **samenwerkingsinitiatieven tussen leden te rapporteren** aan de clusterorganisatie. (Dit kan zonder gedetailleerde inhoudelijke beschrijving van samenwerking wanneer dit om vertrouwelijkheidsredenen gewenst is)

Communicatie

Op het extranet van de cluster (<https://www.smartbuildingsinuse.be/extranet/>) staan de verslagen, slides, e.d. van de vergaderingen, werkgroepen en events van de cluster.

Extranet

Clusterleden > Promomateriaal > Logo

Clusterleden

- Stuurgroep
 - 20181119 Startvergadering
 - 20190227 Stuurgroep
 - 20190321 Stuurgroep
- Events
 - 20181119 Startvergadering
 - 20181204 Smart Buildings For Er
 - Kick-off 21-03-2019
 - 20190702 IoT workshop Renson
 - 20190904 Summer University
 - 20190917 Lichtdag
 - 20190926 Dag Van Het Ouderho
- Promomateriaal
 - Logo**
 - Two pager
- Werkgroep Lastenboeken
 - 20190227 Werkgroep
 - 20190524 Werkgroep
 - 20190920 Werkgroep
- Documentatie

Logo

Naam	Beschrijving	Grootte	Datum toegevoegd	Download
logos in eps en svg formaat		7 MB	20-11-2019	Download
logo SBIU lang, text as path		7 KB	20-11-2019	Download
logo SBIU lang		6 KB	20-11-2019	Download
logo SBIU compact		87 KB	20-11-2019	Download
logo SBIU		456 KB	20-11-2019	Download
Persoonlogo/VLOD-smartbuildings		136 KB	20-11-2019	Download

De nieuwsbrief wordt gebruikt voor zowel interne al externe communicatie. Bedoeling is om daar in de toekomst, naast aankondiging van events, ook meer inhoudelijke content (van de leden) in te verwerken.

Thematische artikels

We geven de leden de mogelijkheid om een thematisch artikel te laten maken voor een case of concept dat ze willen delen.

Deze artikels worden uitgewerkt door een copywriter die ter plaatse komt, een interview afneemt, foto's neemt.

Dit artikel wordt in eerst instantie online gepubliceerd op de website, en verspreid via LinkedIn en de nieuwsbrief van de cluster. Het kan ook door het betreffende lid gebruikt worden op zijn website.

Bedoeling is om deze thematische artikels te bundelen in een gedrukt boekje op het einde van het project.

Zie cluster Bouwindustrialisatie als voorbeeld van deze aanpak:

<https://www.bouwindustrialisatie.be/thema-artikels/>

INNOVATIEVE OP- en AF-VAL PRODUCTEN

Geslaagde première met prefab badkamers

Met Young Urban Style (YUST) zet Gands een ongezien concept in de Belgische vastgoedmarkt. Het complex in de oude werkhuizen van ATEA aan de Coveliersstraat in Berchem combineert immers lang en kort verblijf met services en facilities. Het is een project dat het begrip wonen een nieuwe dimensie geeft. En ook qua bouwtechniek wordt met het verleden gebroken. Zo past hoofdaannemer Vanhout voor de eerste keer het principe van prefab badkamers toe.

Andere aanpak is noodzakelijk

Hoeveel YUST een testcase was, hielden de partijen er een positief gevoel aan over: "Het was een beetje het klassieke bouwproces op zijn kop", vertelt Philip Van der Perck, "finke" badkamers nemen over de afwerking van de badkamers op het moment dat de funderingsput is voltooid. Het resultaat is een grondige aanpak van de organisatie van ontwerpers en aannemers. Wie zien vooral in de concept, maar wel waar enkel voor projecten waar ontwikkelaars geen individuele keuzes kunnen maken, zoals hotels, studentenwoningen en zorginstellingen, voor complexen met een gelaagde structuur. Het is een aanpak die veel anders is dan de klassieke aanpak van de bouwsector. Het is een aanpak die veel anders is dan de klassieke aanpak van de bouwsector. Het is een aanpak die veel anders is dan de klassieke aanpak van de bouwsector.

DESTRUCTIEVE OFF-SHOTS PRODUCTEN

Met een team van gemiddeld 20 medewerkers per dag in de studio gesloten.

Geleerde lessen

- Het is niet mogelijk de bestaande bouwvormen te kopiëren.
- Maak zo veel mogelijk het ontwerp van de badkamer definitief (afmetingen en inplanting).
- Schenk voldoende aandacht aan grondwerkzaamheden en de aansluiting van technieken.

Plaats: Berchem
Bouwer: Gands
Architect: H&L Architects
Beleidsadviseur: Vanhout

Portisa
 Prefab Bathrooms

Vanhout

BOUW
 INDUSTRIALISATIE

Samen voor sterk innoveren

Bedoeling is dat dit geen commerciële artikelen zijn, maar een gezond evenwicht tussen inhoud en visibiliteit voor de bedrijven bevat.

De artikelen worden voor publicatie goedgekeurd door een **redactieraad**. (Geïnteresseerden om deel uit te maken van de redactieraad, kunnen zich melden. Workload: 5 à 10 keer per jaar een artikel van 2 A4's screenen op vlak van boodschap die in lijn moet liggen met de boodschap die we als cluster wil uitdragen. Alles via mail, geen fysieke vergadering.).

Kosten: 300€ voor lid dat thematisch artikel aanvraagt, de andere €300 wordt gedragen door de cluster.

Ledenpitch

De leden stellen zich in 2 minuten voor. Zie slides

Blik terug

Ruben Decuyper overloopt de acties van het voorbije jaar. Er is vooral ingezet op het bekendmaken van de Cluster en zijn activiteiten, en op het uitdragen van de kennis en inzichten rond SMART Buildings en onderhoud naar de brede sector.

- Promotie
 - o 06/12 Smart Buildings Evening
 - o 12/12 Clusterevent Limburg
 - o 28/03 IFMA-dag
 - o 21/05 Cebeo-beurs
 - o 23-24/10 Digital Construction Brussels

- Er werden in het eerste jaar 35 bedrijven bezocht.
- Publicaties
 - Artikel WTCB-Contact “Nieuwe technologieën voor onderhoud van gebouwen”
 - Interview in FM-Magazine
 - Interview in Techlink Power+
 - Vermelding in het VCB Visierapport ‘SMART Tools & Talenten’
- Events (georganiseerd vanuit de Cluster)
 - 25/10/2018 Digital Construction Brussels (Seminar on SMART & IOT)
 - 19/11/2018 Startvergadering met alle leden
 - 04/12/2018 Workshop Enhanced user experience through IoT
 - 12/02/2019 Workshop Enhanced user experience through IoT
 - 21/03/2019 Kick-off event voor de brede sector, Gent
 - 04/07/2019 Infosessie IoT bij Renson
 - 04/09/2019 Summer University Smart Buildings en Smart Werven
 - 17/09/2019 Lichtdag (bijdrage aan event GroenLicht Vlaanderen)
 - 26/09/2019 Dag van het Onderhoud (beurs + conferentie)
 - 09-10/10/2019 Smart Building Show London (zie verslag op Extranet)
 - 23/10/2019 Digital Construction Brussels (incl. Smart Building seminar)
 - 06/11/2019 Bezoek Spacewell
- Werkgroepen
 - 27/02/2019 Werkgroep Lastenboeken + Stuurgroep
 - 21/03/2019 Stuurgroep
 - 24/05/2019 Werkgroep Lastenboeken
 - 20/09/2019 Werkgroep Lastenboeken + Stuurgroep
 - 06/11/2019 Werkgroep Lastenboeken
- Andere acties
 - Opvolging IFMA werkgroep ‘IoT in FM’
 - Indiening en opstart COOCK-project Onderhoudsplanung 4.0
 - Parallele werkgroep VCB : Open Communicatie & Protocols

Er wordt voorgesteld om een overzicht te maken van alle events rond Smart Buildings. (in België/West-Europa)

Er wordt geopperd dat er nood is aan een Smart Building beurs in België. Is er plaats voor een aparte, specifieke Smart Building beurs, of moet dit gekoppeld worden aan een bestaand initiatief? (bv. Dag van het Onderhoud (september), Digital Construction (oktober), Cluster-Event (maart)...))

Er wordt voorgesteld een roll-up te maken met de logo's van de leden voor op beurzen. Ruben antwoordt dat daar veel evolutie in zit (nieuwe leden), en dat er nu meestal een slide met de logo's getoond wordt op een scherm.

Werkgroep Lastenboeken

Als antwoord op één van de prioriteiten uit de startvergadering van de cluster ('nood aan typebestekken om smart buildings voor te schrijven') is de werkgroep "Voorschrijven van Smart Buildings" opgericht.

Doel is om tegen de zomer 2020 met een 'Praktische Gids Voorschrijven van Smart Buildings' naar buiten te komen.

Er wordt maximaal gekeken naar bestaande referentiekaders (Ready2Services, Smart Readiness Indicator, WELL, ...)

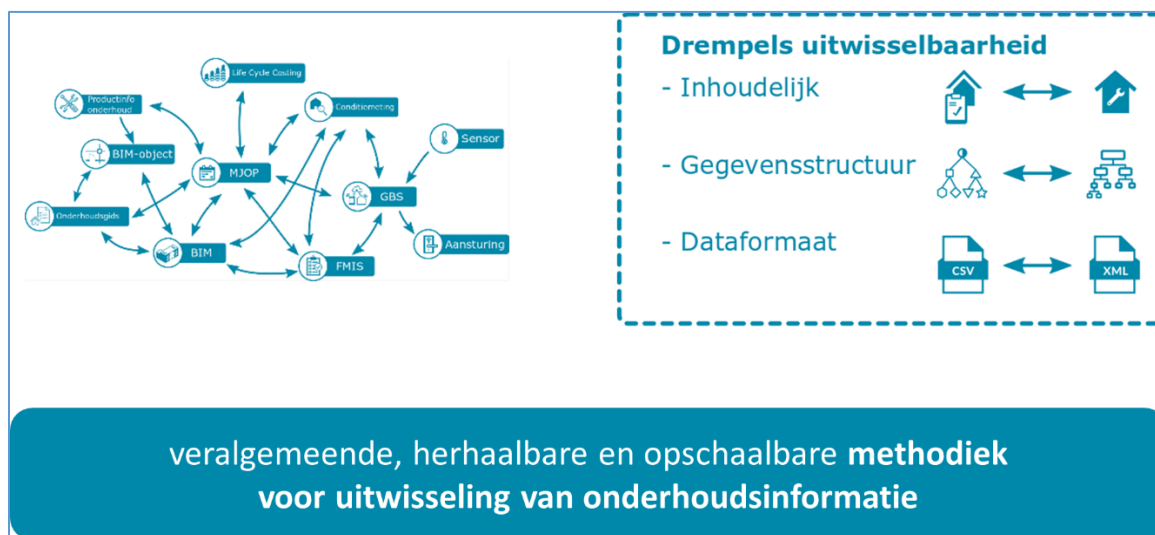
De structuur van het document:

1. Doel en doelgroep
2. Wat is een Smart Building?
3. Voordelen van Smart Buildings
4. Stappenplan - kort
5. Bestaande tools
6. Stappenplan in detail
7. Aandachtspunten
8. Business Case

De draftversie zal naar alle leden uitgestuurd worden. Tot 10/01/2020 kan er input en feedback gegeven worden, op 23/01 is er een volgende vergadering.

COOCK Onderhoudsplanung 4.0

Als antwoord op één van de prioriteiten uit de startvergadering van de cluster ('integratie softwarepakketten') is het project COOCK Onderhoudsplanung 4.0 gelanceerd, in samenwerking met partners VIVES Hogeschool en PXL Hogeschool

Doel is om de uitwisseling van informatie rond onderhoud van gebouwen tussen de verschillende informatiesystemen (FMIS, GBS, BIM, ...) te verbeteren.

Leden kunnen dit project ondersteunen op 2 manieren:

1. Door lid te worden van de ‘gebruikersgroep’ van het project

Gebruikersgroep

- Ondersteun mee de uitvoering van dit project
- Draag bij tot digitalisering van onderhoud(splanning)
- Bepaal mee de aanpak voor informatie-uitwisseling voor onderhoudsplanning
- Krijg in een vroeg stadium toegang tot projectresultaten

KMO	750€/jaar
GO	1500€/jaar

2. Door samen met de onderzoekspartners (WTCB, VIVES, PXL) een case uit te werken.

Case

- Werk een case uit, ondersteund door de expertise van WTCB, PXL en VIVES
- Krijg eersterangs toegang tot de concrete resultaten en ‘lessons learned’ uit de cases
- Neem een paar stappen voorsprong op je concurrenten

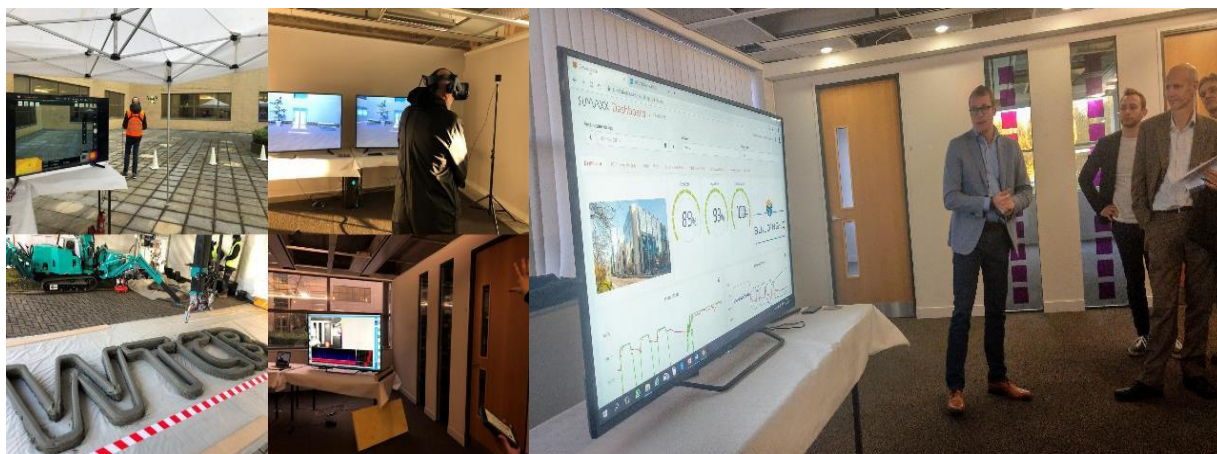
	Lid cluster Smart Buildings In Use	Geen lid
KMO	1000€/jaar	2000€/jaar
GO	2000€/jaar	4000€/jaar

Wilt u het project Onderhoudsplanning 4.0 ondersteunen, op de hoogte blijven van de vorderingen of samen met de onderzoekspartners een case uitwerken?

Ga naar <https://www.smartbuildingsinuse.be/coock-onderhoudsplanning-4-0/> om u lid te maken van het project Onderhoudsplanning 4.0

Blik vooruit

1. In het nieuwe gebouw van WTCB in Zaventem (dat zal worden gerenoveerd) komt een Democentrum Bouw 4.0.
Daarin zullen vernieuwende technologieën gedemonstreerd worden (3D-printing, drones, AR, VR, ...) die voor de aannemer en de bouwsector bruikbaar zijn.
2. Ook voor Smart Building oplossingen zal plaats zijn. We lijsten momenteel de potentieel interessante en haalbare ideeën op. Een vb: een gezamenlijke demo die verschillende oplossingen integreert

Verder in de pipeline:

3. Bezoek aan AZ Maria Middelaars in Gent, gecombineerd met event rond Smart Maintenance.
4. Open event (zie verder)
5. Actie rond Smart en Verzekeringen
6. Bezoek Demo-opstelling LimTec+
7. Bezoek C-Hive
8. Cybersecurity awareness avond
9. Er loopt gedurende november/december een communicatiegolf Smart Maintenance vanuit VLAIO. Leden met een interessante case rond Smart Maintenance kunnen zich melden bij de clusterorganisatie.

Brainstorm prioritaire thema's

De leden discussieerden over de prioritaire thema's voor het komende jaar:

Onderhoud

- Wat moet in BIM met oog op onderhoud? (interesse Befimmo)
 - Database structuur, data model
 - Welke data hebben we nodig?
- Wat moet een goed PID inhouden?
- Energiemonitoring (van bestaande gebouwen)
- Corrosie monitoring
- Sensoren voor diagnose (oplijsting? Types?)
- Oplossingen voor predictive maintenance oplijsten
- Overzicht best practices monitoring
-

Beheer

- Real time prioriteren alarmen
- Mobiele app voor alarmen + algoritmes (Honeywell Partner Channel)

- Gebruiker evalueert en meet comfort (interesse Befimmo)
- Commissioning
 - o Data-based commissioning
 - Performance based bouwen
 - aaS
 - o Prestatiegericht commissioning
 - o Comfort evalueren op basis van ontwerpisen
- Link BIM - FMIS
- Bewaking functionele beschrijving
 - o i.p.v. handleiding per component, een handleiding voor het geheel
 - o garanderen dat het gebouw als geheel goed werkt
- Gepersonaliseerde gebouwparameters
 - o Temp, lichtintensiteit, hoogte bureel, zonnewering, ...
- Protocols & Communicatie
- AR in gebruik gebouw
 - o Wayfinding
 - o Room information
- Visualisatie
 - o Info heatmaps
 - Bezetting, lawaai, temperatuur, ...
- POE-lighting
 - o Geïntegreerde sensoren
- Overzicht en discussie bestaande labels (SRI, R2S BREEAM, ...)
- Middleware – Haystack
 - o Hoe componenten laten communiceren
-

Gebruiker

- User apps voor comfortbeheersing
- Hoe gebruiker correct informeren
 - o Ontzorgen (van gebruiker?)
 - o Wat zijn belangrijkste comfortparameters om te monitoren / communiceren?
 - o Hoe informatie bij gebruiker brengen?
 - Gebruiker continu informeren, of alleen wanneer er iets mis is, wat is best?
 - Gedragswetenschap?
- Analyse noden gebruiker?
 - o Ipv technologieën op te dringen, vertrekken vanuit reële noden gebruiker in gebouw
 - o Bevraging?
 - o Profielen definiëren?
- Meten van Smartness van gebouw
- Impact straling in een gebouw
- Indoor wayfinding

Open event - discussie

In het voorjaar zullen we opnieuw een open event organiseren (cfr. Kick-off in Gent 21/03/2019)

Opzet

- Event toegankelijk voor niet-leden, doel is Cluster in de kijker te zetten bij vele partijen
- Leden zullen visibiliteit krijgen, bv. met standjes
- We zouden graag enige interactiviteit met het publiek voorzien, door de leden ook bepaalde DEMO's te laten geven (op hun stands of elders)

Mogelijke locatie

- Renson
- Befimmo (coworking space?)
- Nieuw-Zuid Antwerpen (met warmtenet)
- Drone Port
- Herman Teirlinck (mogelijks moeilijk om beurs te houden?)
- IMEC?

Sprekers

- SRI (Vito? Wim Boone – Ingenium?)
- Esco / LEC
 - o Dok Noord – Lieven De Molder?
 - o Tom Prinzie, ondervoorzitter Warmtenetwerk Vlaanderen
- Project Haystack
- CS (eerder voor specifiek event – CS awareness avond?)